

[Undervisningsministeren.]

at elevrekrutteringsgrundlaget bliver det samme som til lærlingeuddannelserne.

Selv om regeringen principielt mener, at uddannelsesstøtte bør ydes over Statens Uddannelsesstøtte, har man fundet det forsvareligt for at opnå nævnte grundlag i forsøgsperioden at foreslå, at der ydes eleverne i forsøgsuddannelserne en godtgørelse, der fastsættes under hensyn til lærlingelønnen.

Bevilling til ydelse af godtgørelsen vil foreløbig fuldt ud blive søgt på de årlige finanslove. Det er imidlertid ministeriets hensigt snarest muligt at søge tilvejebragt en ordning, hvorefter arbejdsgiverne i forsøgsperioden bidrager til finansieringen af godtgørelsesordningen i et omfang, der svarer til forskellen mellem den sædvanlige uddannelsesstøtte og godtgørelsesniveauet.

Efter den nuværende lærlingeordning betaler arbejdsgiveren løn til lærlingene under skoleophold, og noget taler således for, at der søges gennemført en ordning, hvor arbejdsgiverne bidrager.

Til at varetage planlægningen af forsøgsuddannelserne foreslås nedsat et forsøgsråd med repræsentanter for arbejdsmarkedet, herunder eleverne. Herudover er det tanken, at undervisningsministeriet og arbejdsministeriet skal udpege sagkyndige inden for de særligt berørte uddannelsesområder for at sikre en samordning af disse uddannelsesområder. For hvert hovederhvervsområde tænkes nedsat et forsøgsudvalg, ligeledes med repræsentanter for arbejdsmarkedet og de implicerede skoleformer.

Sammen med de faglige udvalg og brancheudvalg får forsøgsudvalgene ansvaret for de enkelte forsøgsuddannelsers faglige indhold samt planlægning og styring. De samme udvalg fastsætter retningslinierne for uddannelse på praktikstederne og drager omsorg for, at uddannelsen foregår i overensstemmelse hermed.

Der er i lovforslaget en bestemmelse om, at der skal nedsættes et nævn til afgørelse af tvistigheder mellem den uddannelsessøgende og praktiksteder. Jeg har tidligere her i tinget besvaret en forespørgsel om de lærlingevoldgiftsretter, der er oprettet i henhold til lærlingeloven, og givet tilsagn om, at et forslag om ændring af disse lærlingevoldgiftsretter vil blive forelagt.

Med det forslag, der nu fremsættes om forsøgsuddannelserne, har jeg ikke taget stilling til, hvorledes de fremtidige lærlingevoldgiftsretter bør organiseres, men jeg finder, at det foreslåede nævn, der er fælles for hele landet, vil være et egnet organ til afgørelse af eventuelle tvistigheder under forsøgsuddannelserne.

Med disse bemærkningern anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp* og *forslag til lov om ændring af lov om udøvelse af jordemodergerning*.

I 1967 blev der efter henstilling fra Den almindelige danske Jordemoderforening nedsat et udvalg, der skulle afgive betænkning om fødselshjælpens tilrettelæggelse. Udvalget afgav betænkning i 1971 og foreslår en enhedsledelse af fødselshjælpen, således at ansvaret for de forebyggende svangreundersøgelser, jordemoderhjælp og sygehusbetjening af fødsler samles hos amtskommunen og Københavns og Frederiksberg kommuner.

Indenrigsministeriet har i det store og hele kunnet tilslutte sig de tanker og forslag, som er kommet til udtryk i udvalgsbetænkningen, og det foreliggende lovforslag bygger da også i vidt omfang på udvalgets forslag.

Lovforslaget tilsigter at lægge en ramme for amtskommunens tilrettelæggelse af fødselshjælpen. Til brug for planlægningen vil indenrigsministeriet udarbejde vejledende retningslinier. I disse vil man i overensstemmelse med udvalgsbetænkningens forslag gå ud fra en ordning, hvorefter de forebyggende jordemoderundersøgelser varetages af offentligt ansatte og aflønnede jordemødre, der samles i arbejdsgrupper på specielt oprettede centre. Det er meningen, at selve fødslen, uanset om den finder sted i hjemmet eller på sygehus eller anden offentlig institution, skal betjenes af en jordemoder fra det center, hvor kvinden har gået til undersøgelse. Denne ordning har der i udvalget været enighed om at anbefale som den, der vil være rigtigst og mest hensigtsmæssig under de nuværende forhold, idet det for udvalget — og for de for sundheds-

[Indenrigsministeren.]

væsenet ansvarlige — er af afgørende betydning, at tilbuddene om de forebyggende svangerskabsundersøgelser udnyttes så meget som muligt. Det er min opfattelse, at den foreslåede ordning langt de fleste steder i landet vil kunne forene kravet om en tilfredsstillende moderne fødselsbetjening med hensynet til den tradition og den organisation af fødselshjælpen, der findes rundt omkring i landet. Herudover har det været afgørende for udvalget at finde frem til en ordning, der kan imødekomme de eksisterende praktiserende jordemødres berettigede krav på tilfredsstillende arbejdsvilkår; også dette krav vil efter min opfattelse kunne honoreres gennem den ordning, lovforslaget bygger på.

Udviklingen inden for fødselshjælpen er imidlertid i de senere år forløbet så hurtigt, at såvel de centrale som de lokale myndigheder må være indstillet på, at en organisationsform, der fungerer tilfredsstillende i dag, i løbet af nogle år må tilpasses udviklingen, og jeg vil ikke afvise, at den ordning, indenrigsministeriet nu går ind for, måske vil skulle ændres på nogle punkter inden for det tidsrum, vi kan overskue. Jeg er endvidere helt klar over, at den foreslåede ordning ikke vil være lige velegnet overalt i landet, f. eks. vil ordningen næppe i fuldt omfang kunne gennemføres i hovedstadsområdet, hvor udviklingen har bevirket, at fødselsbetjeningen er tilrettelagt på en måde, der adskiller sig noget fra den øvrige del af landet.

Hvor lang tid der vil gå, før det tilstræbte mål — fødsel på institution for alle, der ønsker det — kan opfyldes, kan jeg ikke med sikkerhed udtale mig om. Men jeg tror, at den foreslåede samling af planlægningen hos sygehusudvalgene vil gøre det muligt at opfylde målet i løbet af nogle år.

De foreslåede ændringer i jordemoderloven er konsekvens af den organisatoriske omlægning af jordemodervæsenet og tilsigter at bringe jordemødrenes lovfæstede bistandspligt i overensstemmelse med den bistandspligt, der gælder for læger.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale mine lovforslag til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Socialministeren (Eva Gredal): Herved skal jeg tillade mig at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Fødselshjælp m. m.)*.

Forslaget indeholder bestemmelser om, at de regler i loven om offentlig sygesikring, der vedrører jordemoderhjælp, jordemoderoverenskomster og befordring i forbindelse med jordemoderhjælp, udgår af loven. Disse ændringer må ses i sammenhæng med det lovforslag, som indenrigsministeren samtidig hermed fremsætter om svangerskabs-hygienje og fødselshjælp. Hvis det sidstnævnte forslag gennemføres, vil der ikke være behov for jordemoderhjælp som en ydelse inden for rammerne af den offentlige sygesikring.

Desuden er det foreslået at gennemføre en overgangsordning vedrørende begravelsesforsikring af visse personer, der fra tiden før 1. januar 1954 har opretholdt direkte forsikring i Danske Sygekassers Udligningskasse for Begravelseshjælp. Flertallet af disse personer vil ved den nye sygesikringslovs ikrafttræden den 1. april 1973 blive omfattet af denne lovs regler i § 16 om begravelseshjælp. Blandt de direkte forsikrede er der imidlertid et mindre antal, som bor i udlandet. Hvis disse personer efter 1. april 1973 vedbliver at have ophold i udlandet, vil der ved deres død ikke kunne ydes begravelseshjælp ifølge den hidtil gældende affattelse af sygesikringslovens § 16. Det foreslås nu ved en tilføjelse til § 16 at tilvejebringe hjemmel for, at der til disse personer udstedes en fripolice, beregnet på grundlag af præmiebetalingen til udligningskassen for tiden indtil 1. april 1973. Når de pågældende dør, udbetales der begravelseshjælp med det beløb, der er anført i fri-policen.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 25) findes i tidenden sp. 705, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 625).